

UCHWAŁA NR 14/42/2023
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W ŁODZI

z dnia 19 kwietnia 2023 r.

w sprawie: uchwały nr LVIII/543/2023 Rady Gminy Bełchatów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków ze środków pochodzących z budżetu Gminy Bełchatów.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w składzie:

1/ Ryszard Paweł Krawczyk	7/ Paweł Dobrzyński
2/ Roman Drozdowski	8/ Zofia Dolewka
3/ Anna Kaźmierczak	9/ Krzysztof Kozik
4/ Bogdan Łągwa	10/ Tomasz Jan Karwicki
5/ Łukasz Szczepanik	11/ Anna Adamczewska
6/ Aneta Jakubczak	

Po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2023 r. **uchwały nr LVIII/543/2023 Rady Gminy Bełchatów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków ze środków pochodzących z budżetu Gminy Bełchatów**, doręczonej Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi w dniu 5 kwietnia 2023 roku, działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r., poz.40)

uchwała, co następuje:

z powodu naruszenia prawa, tj.

- art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) poprzez brak określenia przez Radę Gminy terminu do którego możliwe będzie złożenia wniosku o dotację i przekazanie kompetencji do jego określenia Wójtowi Gminy (§5 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały) oraz doprowadzenie do sprzeczności pomiędzy § 6 ust. 3, a § 9 ust. 2 załącznika nr 1 do uchwały w zakresie dokumentów niezbędnych do wypłaty dotacji,

- art. 233 ust. 6 Kodeksu karnego poprzez zamieszczenie we wzorze wniosku o udzielenie dotacji klauzuli o świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych oświadczeń, oraz o pouczeniu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia,

stwierdza się nieważność uchwały nr LVIII/543/2023 Rady Gminy Bełchatów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków ze środków pochodzących z budżetu Gminy Bełchatów.

Uzasadnienie

Uchwałą nr LVIII/543/2023 z dnia 30 marca 2023 r. Rada Gminy Bełchatów postanowiła uregulować kwestie dotacji celowej na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska rada gminy określa w drodze uchwały zasady udzielania dotacji związanych z ochroną środowiska i gospodarki wodnej obejmujące w

szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania.

W § 5 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały Rady Gminy postanowiła, że „nabór wniosków odbywać się będzie na podstawie ogłoszenia Wójta Gminy Bełchatów o naborze wniosków na udzielenie dotacji w ramach dofinansowania na realizację zadania, terminie, miejscu i formie składania wniosków, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Bełchatów oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Bełchatów”. Zgodnie z tą regulacją kompetencje Rady Gminy do ustalenia terminu składania wniosków zostały przekazane organowi wykonawczemu. Użyty w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska zwrot „tryb” obejmuje swoim zakresem przedmiotowym określenie w uchwale rady gminy zarówno procedur (reguł postępowania), w tym wymogów formalnych wniosków, jak i terminu składania przez beneficjentów wniosków o przyznanie dotacji celowej, gdyż są one niezbędne do tego, aby w ogóle organ wykonawczy gminy mógł rozpoznawać ten wniosek. W ocenie sądów administracyjnych nie ma najmniejszej wątpliwości co do tego, że termin składania wniosków stanowi element zawartego w delegacji ustawowej pojęcia tryb udzielania dotacji, jak i że wyłączną kompetencję w tym zakresie posiada rada gminy i że tej kompetencji nie może scedować na organ wykonawczy (patrz: wyrok WSA w Poznaniu z dnia 3 lipca 2019 r., III SA/Po 343/19).

W złożonych, na skutek zawiadomienia o posiedzeniu Kolegium Izby, przez Gminę wyjaśnieniach wskazywano na brak możliwości określenia w uchwale konkretnego terminu na złożenie wniosku o dotację ze względu na uzależnienie go od publikacji uchwały, rozstrzygnięć organu nadzoru. Jednakże należy podkreślić, co było podnoszone w orzeczenia sądów administracyjnych, że ustawodawcy w delegacji ustawowej nie chodziło o określenie konkretnej (zindywidualizowanej) daty składania wniosków przez beneficjentów końcowych, lecz o określenie ogólne czasookresu składania tych wniosków jak np. „w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie uchwały”.

Brak wskazanie w uchwale terminu składanie wniosków przez beneficjenta końcowego, a dodatkowo, co niedopuszczalne, scedowanie na organ wykonawczy kompetencji do jego określenia jest powodem uznania przez Kolegium Izby, że uchwała naruszyła art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Ponadto, pomimo twierdzeń zawartych w wyjaśnieniach Gminy z dnia 14 kwietnia 2023 r. zaprzeczających istnieniu w uchwale wewnętrznej sprzeczności, uchwała ta zawiera wykluczające się regulacje w § 6 ust. 3 i § 9 ust. 1 załącznika nr 1 do uchwały. W § 6 ust.3 w drugim zdaniu uchwałodawca zawarł przepis zgodnie z którym „wzory niezbędnych dokumentów **do wypłaty dotacji**, które będą podstawą przekazania dotacji, określi Wójt Gminy Bełchatów”. Jednocześnie w § 9 ust. 1 postanowiono, że „**podstawą do wypłaty dotacji** będzie złożenie przez wnioskodawcę wniosku o wypłatę dotacji określonego w Załączniku nr 2 przedmiotowego Regulaminu”. Powstaje poważny problem jakie dokumenty będą podstawą wypłaty dotacji, czy te określone przez Wójta Gminy, czy te ustalone przez Radę Gminy w załączniku nr 2 ? Ta wewnętrzna sprzeczność w uchwale uniemożliwia jej realizację, co stanowi naruszenie podstawy prawnej do jej wprowadzenia tj. art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Kolegium Izby zwraca również uwagę na zapis pkt 3 zawarty w załączniku nr 1 do załącznika nr 1 „wniosek o udzielenie dotacji celowej...”. Przed podpisem wnioskodawcy wprowadzono oświadczenie o treści: „, 3) Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie

falszywego oświadczenia”. W zawiadomieniu o posiedzeniu Kolegium Izby Gmina została poinformowana, że zapis ten może stanowić ewentualne naruszenie art. 233 ust. 6 Kodeksu karnego. Gmina nie zgadza się z tym stanowiskiem, uważając, w złożonych wyjaśnieniach, że do oświadczenia tego nie znajduje zastosowania art. 233 ust. 6 k.k., lecz oświadczenie to ma oparcie w art. 297 kodeksu karnego.

W ocenie Kolegium Izby wymaganie złożenia przez ubiegającego się o przyznanie dotacji powyższego oświadczenia wykracza poza zakres kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, określonych w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Przepis ten, jak również żaden inny przepis tej ustawy, nie daje możliwości nakładania przez organ stanowiący gminy na podmiot ubiegający się o przyznanie dotacji obowiązku składania oświadczenia o znajomości przepisów ustawy kodeksu karnego w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością. Nałożenie takiego obowiązku na składającego wniosek może mieć miejsce wyłącznie wtedy, gdy przepis ustawy taką możliwość przewiduje. W wyroku z dnia 4 marca 2015 r., sygn. akt I SA/Kr 52/15, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie podkreślił, że: *„Słuszne jest zatem stanowisko prezentowane w orzecznictwie, że jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas - w razie przeniesienia kompetencji do określenia przez organ samorządu wzoru informacji i deklaracji – możliwym byłoby odwołanie się przez organ do pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), czy złożenia oświadczenia o posiadaniu wiedzy odnośnie do takiej odpowiedzialności. Wskazane przepisy ustawy o podatku rolnym, o podatku leśnym o podatkach i opłatach lokalnych nie przewidują takiej możliwości, zaś ustawowego upoważnienia dla organu stanowiącego gminy nie można domniemywać.”* W ustawie Prawo ochrony środowiska, której art. 403 ust. 5 stanowił podstawę podjęcia badanej uchwały, również nie przewidziano takiej możliwości stąd uznać należy, że obowiązek wynikający z pkt 3 załącznika nr 1 do załącznika nr 1 uchwały nałożony został na wnioskujących o dotację bez podstawy prawnej. Należy także zauważyć, że przedmiotowe oświadczenie wnioskodawcy zawiera pouczenie o którym mowa w art. 233 § 2 kodeksu karnego, a więc nawiązuje, wbrew twierdzeniom Gminy, faktycznie do tego przepisu kodeksu karnego. Wobec treści art. 233 § 6 kodeksu karnego uzależniającego jego zastosowania od przepisu ustawy przewidującej możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej, przy braku takiego przepisu w ustawie Prawo ochrony środowiska, Kolegium Izby uznaje, że zapis oświadczenia z pkt 3 załącznika nr 1 do załącznika nr 1 do uchwały narusza art. 233 § 6 kodeksu karnego.

Mając na względzie wskazane w sentencji niniejszej uchwały istotne naruszenie prawa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi postanowiło stwierdzić nieważność uchwały w całości.

Od uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu uchwały.

Przewodniczący Kolegium

Prezes RIO w Łodzi

Ryszard Paweł Krawczyk